

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

KAREL VI VAN OOSTENRIJK

DE Regent stierf in 1723 en zijn minister, kardinaal Dubois, eveneens. Omstreeks die tijd was er in Wenen een man die grote zorgen had. Dat was Karel VI, keizer van het Heilige Duitse Rijk. Twaalf jaar te voren was hij zijn broeder, Jozef I, opgevolgd. Hij regeerde over Oostenrijk, Hongarije, Bohemen, de Nederlanden, de Twee-Siciliën en Milaan. Wie zou dit uitgestrekt rijk erven na zijn dood?

3. — DE OOSTENDSE COMPAGNIE

DE Belgen hadden zich nooit neergelegd bij de sluiting van de Schelde. De haven van Antwerpen was dood en verlaten en zij kregen van Karel VI de toelating te Oostende een zeevaartmaatschappij op te richten die handeldkantoren opende in Indië en in China. Om zich te wreken op Lodewijk XV die zijn dochtertje had naar huis gestuurd, sloot Philips V van Spanje een bondgenootschap met Karel VI en opende voor de Oostendse Compagnie al de Spaanse havens. In 1727 gebod Karel VI de opheffing van deze Compagnie. Waarom? Engeland en Holland vreesden de concurrentie van deze compagnie en aanvaardden de Pragmatische Sanktie indien Karel VI ze zou opheffen!

1. — WIE ZAL ERVEN?

IN 1716 kreeg Karel VI een zoon, maar het kind stierf toen het nauwelijks zes maanden oud was. Toen kwamen er twee meisjes en dan nog een zoon, maar die werd dood geboren. De oudste dochter van de keizer heette Maria-Theresia. Zij was charmant, levendig en intelligent en Karel VI hield veel van haar. Toen zij zeven jaar was, tekende hij...

2. — ...DE PRAG- MATISCHE SANKTIE

IN 1724 duidde Karel VI bij akte als erfenamen zijn dochter Maria-Theresia aan. Deze akte heette de «Pragmatische Sanktie». Hoopte de keizer aldus iedere betwisting te vermijden? Hij wist nochtans dat zijn oudste broer Jozef I twee dochters had nagelaten: Maria-Josephina, die Augustus III van Saksen, koning van Polen, zou huwen en Maria-Amelia die met Karel-Albert, keurvorst van Beieren in het huwelijk zou treden. Karel VI voorzag dat er bij zijn dood twisten zouden rijzen en dat men de rechten van Maria-Theresia niet algemeen zou erkennen. Door de Pragmatische Sanktie wou hij alle herrie verhinderen. Hij kocht de toestemming van de buitenlandse mogendheden af...

4. — EN IN POLEN

LODEWIJK XV was gehuwd met Maria Leczinska, dochter van de koning van Polen, Stanislas Leczinski. Maar Stanislas verloor zijn troon in het voordeel van Augustus III van Saksen. Daaruit vloeide een Europese oorlog. Resultaat: Karel VI stond de Twee-Siciliën af aan de zoon van de koning van Spanje en Lotharingen aan Stanislas. Deze regeerde te Nancy in afwachting dat hij zijn hertogdom aan Frankrijk zou afstaan. Maar Frankrijk en Spanje aanvaardden de Pragmatische Sanktie.

5. — DE TURKSE OORLOG

IN 1736 raakte Turkije slaags met de Russen en de Perzen. Karel VI viel de Turken op zijn beurt aan in de hoop hen enkele provincies te kunnen ontrukken. Hij werd verslagen en moest Belgrado terug geven. Rusland kon Azow opnieuw innemen, maar Turkije en Rusland aanvaardden de Pragmatische Sanktie. Karel VI stierf in 1740 en liet zijn dochter een kollektie prachtige handtekeningen na. Hij had ze duur moeten betalen, maar... zij hadden geen waarde!